T087 TKL 5 (05) Luận Thập Trụ Tỳ Bà Sa Q2

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2

LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA
QUYEÅN 2
Phaåm 3: TÖÔÙNG ÑÒA

Hoûi: Ñaõ ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát, Boà-taùt coù töôùng maïo nhö theá naøo? Ñaùp: Boà taùt ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát, Töi coù nhieàu naêng löïc chòu ñöïng, Khoâng thích xaûy ra söï tranh caõi, Taâm tö chan chöùa nhöõng nieàm vui, Luoân luoân vui vôùi loøng thanh tònh, Taâm xoùt thöông nghó ñeán chuùng sinh, Khoâng coøn coù taâm yù noùng giaän, Phaàn nhieàu thöïc haønh baûy ñieàu naøy. Neáu Boà taùt ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát thì coù baûy töôùng naøy. Coù naêng löïc chòu ñöïng laø coù theå laøm ñöôïc vieäc khoù laøm, tu taäp voâ löôïng phöôùc ñöùc thieän caên, ôû trong voâ löôïng haèng haø sa kieáp qua laïi choán sinh töû, giaùo hoùa chuùng sinh coù taâm coá chaáp ngang ngöôïc khoù thay ñoåi, nhöng taâm khoâng heà lui suït maø coù naêng löïc chòu ñöïng nhöõng söï vieäc nhö vaäy, cho neân goïi laø kham nhaãn. Khoâng tranh caõi laø tuy coù naêng löïc hoaøn thaønh vieäc lôùn maø khoâng tranh caõi vôùi ngöôøi khaùc, khoâng laøm traùi ngöôïc vôùi nhau. Hyû laø luoân luoân laøm cho thaân ñöôïc dòu daøng, taâm ñöôïc an oån. Duyeät laø ôû trong phaùp chuyeån ñoåi cao hôn thì taâm ñöôïc vui möøng phaán khôûi. Thanh tònh laø xa lìa moïi söï caáu tröôïc cuûa phieàn naõo. Coù ngöôøi noùi: Tin hieåu goïi laø thanh tònh. Coù ngöôøi noùi: Nieàm tin kieân coá goïi laø thanh tònh. Taâm thanh tònh naøy ñoái vôùi Phaät-Phaùp-Taêng, ñoái vôùi Khoå-Taäp- Dieät-Ñaïo ñeá, ñoái vôùi saùu ñoä Ba-la-maät, ñoái vôùi möôøi ñòa Boà taùt, ñoái vôùi phaùp Khoâng-Voâ töôùng-Voâ taùc, luoân luoân tin hieåu saâu saéc. Noùi toùm laïi laø ñoái vôùi taát caû caùc kinh saâu xa, caùc baäc Boà taùt vaø taát caû Phaät phaùp maø hoï

thöïc haønh, taát caû ñeàu laø taâm tin töôûng thanh tònh. Bi laø thöông xoùt cöùu giuùp cho chuùng sinh, taâm Bi naøy daàn taêng tröôûng maø thaønh Ñaïi Bi. Coù

ngöôøi noùi: ÔÛ trong taâm Boà taùt goïi laø Bi, Bi maãn ñeán moïi chuùng sinh goïi laø Ñaïi Bi. Ñaïi Bi phaùt sinh töø möôøi nhaân duyeân, nhö trong Ñòa thöù ba giaûi thích roäng hôn. Khoâng coøn noùng giaän, laø Boà taùt vaøo luùc naøy kieát söû chöa ñoaïn, cho neân thöïc haønh nhieàu ñieàu thieän laøm cho taâm giaûm bôùt söï saân haän. Nhö vaäy Boà taùt ñang ôû ñòa thöù nhaát, taâm khoâng sôï haõi luøi böôùc, cho neân goïi laø coù naêng löïc chòu ñöïng moïi ñieàu. Vui vôùi söï vaéng laëng, cho neân goïi laø khoâng thích tranh caõi. Coù ñöôïc taâm Ñaïi Bi thuaän vôùi ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cho neân goïi laø taâm chan chöùa nieàm vui. Xa lìa nhöõng phieàn naõo caáu tröôïc, cho neân ñoái vôùi Phaät-phaùp-taêng thì taâm cuûa caùc Boà taùt luoân luoân thanh tònh. Taâm an oån khoâng coù gì lo sôï, cho neân goïi laø taâm vui söôùng. Raát thöông xoùt moïi chuùng sinh, cho neân goïi laø Bi. Taâm thöôøng vui vôùi haïnh Töø, cho neân goïi laø khoâng saân giaän. Ñaây goïi laø töôùng maïo cuûa Boà taùt ôû ñòa thöù nhaát. Hoûi: Vì sao khoâng noùi Boà taùt ôû trong ñòa thöù nhaát coù baûy ñieàu naøy maø noùi laø nhieàu? Ñaùp: Bôûi vì Boà taùt naøy chöa heát phieàn naõo, coù luùc ueå oaûi beâ treã, ôû trong baûy ñieàu naøy coù luùc taïm thôøi pheá boû lui suït, bôûi vì nhieàu coâng haïnh nhö vaäy cho neân noùi laø nhieàu. ÔÛ trong ñòa thöù nhaát ñaõ ñaït ñöôïc phaùp naøy, trong caùc ñòa sau chuyeån tieáp theo nhau taêng theâm nhieàu hôn. Hoûi: Thöù nhaát laø ñòa Hoan Hyû, Boà taùt ôû trong ñòa naøy goïi laø nhieàu hoan hyû, vì ñaït ñöôïc caùc coâng ñöùc cho neân hoan hyû, hay laø vì phaùp cuûa ñòa thuaän theo hoan hyû, vì ñieàu gì maø hoan hyû? Taâm luoân luoân nghó ñeán Chö Phaät, Vaø phaùp cao caû cuûa Chö Phaät, Coâng haïnh Taát ñònh thaät hieám coù, Cho neân taâm chan chöùa hoan hyû. Voán coù nhöõng nhaân duyeân hoan hyû nhö vaäy, cho neân taâm Boà taùt ôû trong ñòa thöù nhaát coù nhieàu hoan hyû. Nghó ñeán Chö Phaät, laø nghó ñeán Chö Phaät quaù khöù nhö Phaät Nhieân Ñaêng, Chö Phaät hieän taïi nhö Chö Phaät A-di-ñaø, Chö Phaät töông lai nhö Phaät Di laëc. Taâm thöôøng nghó nhôù Chö Phaät Theá toân nhö vaäy, gioáng nhö hieän ôû tröôùc maét. Chö Phaät laø baäc Voâ Naêng Thaéng ñöùng ñaàu ba coõi, cho neân taâm caûm nhieàu hoan hyû. Nghó ñeán phaùp cao caû cuûa Chö Phaät, noùi toùm löôïc laø boán möôi phaùp baát coïng cuûa Chö Phaät. Ñoù laø: 1. Töï taïi tuøy yù phi haønh.

2. Töï taïi bieán hoùa voâ bieân. 3. Töï taïi nghe thaáy voâ ngaïi. 4. Töï taïi duøng voâ löôïng chuûng loaïi phaùp moân bieát taâm cuûa taát caû chuùng sinh. Nhöõng phaùp nhö vaäy phaàn sau seõ noùi roäng hôn. Nghó ñeán caùc Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh, laø neáu nhö Boà taùt ñöôïc thoï kyù quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì tieán vaøo phaàn vò cuûa phaùp ñaït ñöôïc voâ sinh phaùp nhaãn, ngaøn vaïn öùc soá ma quaân khoâng theå naøo laøm cho roái loaïn hö hoaïi ñöôïc, ñaït ñöôïc taâm ñaïi bi thaønh töïu phaùp cuûa baäc Ñaïi nhaân, chòu khoù thöïc haønh tinh tieán khoâng tieác thaân maïng ñeå ñaït ñöôïc Boà ñeà. Ñaây goïi laø nghó ñeán phaàn vò taát ñònh cuûa Boà taùt. Nghó ñeán coâng haïnh thaät hieám coù, laø nghó ñeán coâng haïnh hieám coù vaøo baäc nhaát cuûa Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh khieán cho taâm hoan hyû, taát caû phaøm phu voán khoâng coù naêng löïc

ñeán ñöôïc, taát caû Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät voán khoâng coù naêng löïc thöïc haønh, khai môû roõ raøng Phaät phaùp giaûi thoaùt voâ ngaïi cuøng vôùi trí Taùt-baø-nhaõ. Laïi nghó ñeán caùc phaùp ñaõ thöïc haønh cuûa möôøi ñòa, goïi laø taâm caûm nhieàu hoan hyû. Vì vaäy Boà taùt ñöôïc tieán vaøo ñòa thöù nhaát goïi laø Hoan hyû. Hoûi: Coù ngöôøi phaøm phu chöa phaùt taâm ñoái vôùi ñaïo voâ thöôïng, hoaëc coù phaùt taâm nhöng chöa ñaït ñöôïc phaàn vò cuûa ñòa Hoan Hyû, ngöôøi naøy nghó ñeán Chö Phaät vaø ñaïi phaùp cuûa Chö Phaät, nghó ñeán phaàn vò Taát ñònh cuûa Boà taùt vaø coâng haïnh hieám coù cuõng ñöôïc hoan hyû, Boà taùt hoan hyû ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát, cuøng vôùi söï hoan hyû cuûa ngöôøi naøy coù gì khaùc bieät? Ñaùp: Boà taùt ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát, Taâm tö chan chöùa nieàm hoan hyû, Chö Phaät coù voâ löôïng coâng ñöùc, Con cuõng nhaát ñònh seõ coù ñöôïc. Boà taùt ñaït ñöôïc phaàn vò Taát ñònh thuoäc ñòa thöù nhaát, nghó ñeán Chö Phaät coù voâ löôïng coâng ñöùc, mình seõ chaéc chaén ñaït ñöôïc söï vieäc nhö vaäy. Taïi vì sao? Bôûi vì mình ñaõ ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát naøy vaø tieán vaøo trong phaàn vò Taát ñònh, ngöôøi khaùc khoâng coù taâm naøy, vì vaäy Boà taùt ôû ñòa thöù nhaát phaùt sinh nhieàu hoan hyû. Ngöôøi khaùc khoâng coù nhö vaäy. Taïi vì sao? Bôûi vì ngöôøi khaùc suy nghó ñeán Chö Phaät, nhöng khoâng coù theå daáy leân yù nghó naøy: Mình nhaát ñònh seõ laøm Phaät. Ví nhö con cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông thì sinh trong nhaø cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, thaønh töïu töôùng maïo cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông, nghó ñeán coâng

ñöùc toân quyù cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông ôû quaù khöù, daáy leân nghó raèng: Nay mình cuõng coù töôùng maïo naøy, cuõng seõ ñöôïc giaøu coù toân quyù nhö vaäy. Taâm tö voâ cuøng hoan hyû phaùt sinh. Neáu khoâng coù töôùng maïo cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông thì khoâng coù nieàm vui nhö vaäy. Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh neáu nghó ñeán Chö Phaät vaø coâng ñöùc oai nghi toân quyù vó ñaïi cuûa Chö Phaät, mình coù töôùng maïo naøy thì chaéc chaén seõ laøm Phaät, ngay luùc aáy voâ cuøng hoan hyû, ngöôøi khaùc thì khoâng coù ñöôïc söï vieäc naøy. Ñònh taâm laø taâm tieán vaøo trong Phaät phaùp khoâng theå naøo lay ñoäng. Vaû laïi, Boà taùt ôû ñòa thöù nhaát luùc nghó ñeán Chö Phaät, daáy leân tö duy nhö vaäy: Mình cuõng khoâng bao laâu nöõa seõ laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi ôû theá gian; vaø nghó ñeán Phaät phaùp, thì mình cuõng seõ coù ñöôïc thaân töôùng trang nghieâm toát ñeïp, thaønh töïu phaùp baát coïng cuûa Chö Phaät, tuøy thuaän caùc loaïi thieän caên vaø taâm löïc lôùn nhoû cuûa caùc chuùng sinh maø thuyeát phaùp cho hoï. Coøn mình ñaõ ñaït ñöôïc muøi vò cuûa phaùp thieän, khoâng bao laâu seõ gioáng nhö Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh ñi laïi baèng caùc loaïi thaàn thoâng. Laïi nghó ñeán ñaïo ñaõ thöïc haønh cuûa Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh, taát caû theá gian voán khoâng theå naøo tin ñöôïc, mình cuõng seõ thöïc haønh. Nghó nhö vaäy roài thì taâm traøng ñaày hoan hyû. Ngöôøi khaùc khoâng coù nhö vaäy, taïi vì sao? Bôûi vì Boà taùt naøy tieán vaøo ñòa thöù nhaát, taâm hoï quyeát ñònh vaø nguyeän khoâng thay ñoåi maø chæ caàu mong nhöõng gì ñaùng caàu mong. Ví nhö vieäc laøm cuûa Höông Töôïng thì chæ coù Höông Töôïng coù naêng löïc thöïc hieän loaøi thuù khaùc nhau coù theå

laøm ñöôïc. Vì vaäy ñieàu oâng ñaõ noùi, thì söï vieäc khoâng phaûi nhö vaäy. Vaû laïi, Boà taùt ñaït ñöôïc ñòa thöù nhaát thì khoâng coøn moïi ñieàu sôï haõi, cho neân taâm nhieàu hoan hyû. Neáu ngöôøi sôï haõi thì taâm khoâng theå vui möøng ñöôïc. Hoûi: Boà-taùt khoâng sôï nhöõng gì? Ñaùp: Khoâng coù noãi sôï haõi khoâng soáng Khoâng sôï cheát-khoâng sôï ñöôøng aùc, Khoâng sôï uy ñöùc cuûa Ñaïi chuùng, Khoâng sôï tieáng xaáu vaø cheâ bai, Khoâng sôï giam caàm vaø goâng xieàng, Khoâng sôï tra khaûo vaø töû hình, Bôûi vì voâ Ngaõ vaø Ngaõ sôû, Naøo coù nhöõng noãi sôï haõi naøy. Hoûi: Vì sao Boà taùt truù trong ñòa thöù nhaát thì khoâng coù noãi sôï haõi khoâng soáng? Ñaùp: Bôûi vì Boà-taùt coù oai ñöùc lôùn, Boà-taùt coù naêng löïc chòu ñöïng,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 106

Boà-taùt coù trí tueä lôùn, bieát ngöøng laïi vaø vöøa ñuû, Boà-taùt daáy leân nghó nhö vaäy: “Ta ñaõ tu taäp nhieàu phöôùc ñöùc, ngöôøi coù phöôùc thì y phuïc, thöùc aên ñoà uoáng, nhöõng vaät caàn duøng töï nhieân lieàn ñeán. Nhö thuôû xöa vaøo kieáp ban ñaàu, ai laø baäc ñaïi nhaân thì ñöôïc quaàn thaàn quaân daân toân leân laøm vua. Neáu ngöôøi naøo phöôùc ñöùc moûng thì duø ñöôïc sinh vaøo choán vöông gia nhöng vaãn phaûi töï nuoâi soáng baèng söùc mình, aùo côm coøn khoâng ñaày ñuû, huoáng laø lo chuyeän ñaát nöôùc? Boà-taùt laïi nghó nhö vaäy: Mình tu taäp nhieàu phöôùc ñöùc, nhö kieáp ban ñaàu, vua töï nhieân leân ngoâi, mình cuõng seõ nhö vaäy, cuõng seõ laøm ñöôïc chuyeän nhö vaäy, khoâng neân coù noãi sôï khoâng soáng noåi. Laïi nöõa, tuy ngöôøi phöôùc moûng nhöng coù söùc chòu ñöïng, sieâng tu phöông tieän thì coù theå coù ñuû aùo côm. Nhö kinh noùi: Nhôø coù ba nhaân duyeân maø ñöôïc tieàn cuûa: 1. Hieän taïi töï mình laøm phöông tieän cho ñôøi naøy. 2. Söùc ngöôøi khaùc laøm giuùp cho. 3. Nhaân duyeân do phöôùc ñöùc. Mình coù naêng löïc coù theå chòu ñöôïc söï vieäc khoù thaønh töïu, bôûi vì ñôøi hieän taïi cuõng coù phöông tieän, cho neân khoâng caàn phaûi sinh loøng sôï haõi khoâng soáng ñöôïc. Ngöôøi coù trí ít tìm phöông tieän maø coù theå töï soáng ñöôïc, coù theå caàn Phaät ñaïo. Phaàn trí tueä aáy nay mình ñaõ coù, trí tueä nhanh nhaïy naøy thì coù theå töï soáng ñöôïc, khoâng neân coù taâm lyù sôï haõi khoâng soáng ñöôïc. Laïi nöõa, Boà taùt daáy leân nghó nhö vaäy: Mình coù theá gian theá gian coù nhöõng ñieàu lôïi-haïi-khen-cheâ-toát-xaáu-vui-khoå, taùm söï vieäc nhö vaäy laøm sao coù theå khoâng coù, vì vaäy khoâng neân vì khoâng ñaït ñöôïc maø sinh loøng sôï haõi khoâng soáng noåi. Laïi nöõa, Boà taùt naøy vì bieát vöøa cho neân thuaän theo moïi thöù toát-xaáu-ngon-dôû coù ñöôïc maø yeân oån, khoâng caàn phaûi sinh loøng sôï haõi khoâng soáng noåi. Neáu ngöôøi khoâng bieát vöøa ñuû, thì cho duø coù ñöôïc tieàn cuûa traøn ñaày caû theá gian maø yù vaãn coøn khoâng thoûa maõn. Nhö noùi: Nhö coù ngöôøi ngheøo heøn khoán khoå, Chæ caàu mong coù ñuû côm aùo, Khi ñaõ coù ñöôïc côm aùo roài, Laïi caàu mong toát ñeïp hôn nöõa. Ñaõ coù ñöôïc moïi thöù toát ñeïp, Laïi caàu mong ñeán vôùi toân quyù, Khi ñaõ coù ñöôïc toân quyù roài, Caàu laøm vua taát caû moïi nôi. Giaû söû ñöôïc laøm vua moïi nôi,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 107

Laïi caàu mong laøm vua coõi trôøi Ngöôøi theá gian tham lam ham muoán, Khoâng theå vì tieàn baïc chaát ñaày. Neáu ai bieát ñuû, duø laø ñöôïc ít cuûa, thì ñôøi naày, ñôøi sau vaãn coù theå thaønh töïu ñöôïc nhöõng ích lôïi cho hoï. ÔÛ ñòa naày Boà-taùt öa boá thí, nhôø coù ñuû trí tueä, cho neân haàu heát ñeàu coù theå phaùt sinh caên thieän vaø khoâng tham lam. Neáu khoâng öa boá thí maø laïi ham laøm ñieàu aùc, vì ñoäng löïc cuûa tham lam-boûn seûn-ngu si, thì caên baát thieän caøng gia taêng vôùi boûn seûn, tham lam. Caùch soáng khoâng bieát ñuû laø thuoäc veà tham lam-boûn seûn. Vì vaäy, Boà-taùt haàu heát ñeàu phaùt taâm nuoâi caên thieän, buoâng boû loøng tham lam. Vì vaäy maø bieát ñuû, vì bieát ñuû cho neân khoâng lo laø khoâng soáng noåi. Laïi nöõa, khoâng sôï cheát laø vì bieát laøm nhieàu phöôùc ñöùc, bieát nghó nhieàu veà caùi cheát, bieát chaéc khoâng traùnh khoûi noù, bieát caùi cheát ñaõ coù töø voâ thæ qua caùc coõi maø ai cuõng thoï nhaän, duø tu taäp nhieàu cuõng khoâng traùnh khoûi. Cho neân Boà-taùt nghó nhö vaäy: Neáu ai khoâng tu phöôùc ñöùc thì lo sôï caùi cheát, töø lo sôï maø kieáp sau rôi vaøo ñöôøng aùc, coøn mình thì gom goùp phöôùc ñöùc neân khi cheát lieàn sinh vaøo nôi toát ñeïp nhaát, vì vaäy khoâng sôï cheát. Nhö noùi: Chôø ñôïi caùi cheát nhö khaùch quyù, Ra ñi gioáng nhö ñeán hoäi lôùn, Bôûi vì tích taäp nhieàu phöôùc ñöùc, Luùc xaû maïng cuõng khoâng coøn sôï haõi. Boà-taùt coøn nghó nhö vaäy: Caùi cheát coøn tuøy nôi thoï thaân, chaúng phaûi chôø cho taâm dieät môùi laø cheát. Neáu nhö taâm dieät laø cheát, thì mình ñaõ cheát bao laàn theo töøng nieäm töøng nieäm huûy dieät cuûa taâm. Neáu keû sôï cheát thì sôï theo töøng nieäm töøng nieäm huûy dieät cuûa taâm, chöù khoâng phaûi sôï taâm huûy dieät cuoái cuøng, maø cuõng coøn sôï taâm nieäm tröôùc bò huûy dieät. Vì sao? Vì taâm huûy dieät thì tröôùc hay sau khoâng heà khaùc nhau. Neáu lo sôï phaûi vaøo ñöôøng aùc, lo sôï taâm huûy dieät sau cuøng, thì ngöôøi coù phöôùc ñöùc seõ khoâng lo sôï ñoïa vaøo ñöôøng aùc. Nhö ñaõ noùi ôû tröôùc: Mình seõ nhaän töøng nieäm huûy dieät vaø ñoái vôùi töøng nieäm huûy dieät sau cuøng, khoâng neân coù söï lo sôï veà caùi cheát. Laïi nöõa, Boà-taùt daáy leân nghó: “Töø voâ thæ mình ñaõ qua laïi moïi theá giôùi trong sinh töû, chòu ñöïng voâ löôïng voâ bieân A-taêng-kyø moïi caùch cheát, khoâng nôi naøo troán thoaùt caùi cheát. Ñöùc Phaät noùi: “Soáng cheát khoâng coù choã khôûi ñaàu, trong moät kieáp soáng, ngöôøi ta ñaõ cheát, xöông chaát cao hôn nuùi Tuyeát”. Nhöõng caùi cheát vaäy khoâng coù lôïi gì cho mình, khoâng laøm

lôïi cho ai. Nay mình phaùt nguyeän quay veà ñaïo Voâ thöôïng, laø muoán laøm lôïi cho mình vaø cuõng laøm lôïi cho ngöôøi, chuyeân caàu moät loøng haønh ñaïo ñeå coù lôïi lôùn, thì mình ñaâu coøn sôï haõi caùi cheát”. Nghó ñöôïc nhö vaäy laø Boà-taùt ñaõ buoâng boû yù nieäm sôï cheát. Laïi nöõa, Boà taùt daáy leân nghó nhö vaäy: Nay caùi cheát naøy nhaát ñònh phaûi nhaän laáy, khoâng coù ai traùnh khoûi. Taïi vì sao? Bôûi vì caùc Ñaïi vöông ôû kieáp ñaàu tieân nhö Ñaûnh sinh, Hyû kieán, Chieáu Minh Vöông ñeàu coù thaân trang nghieâm vôùi ba möôi hai töôùng cuûa baäc Ñaïi nhaân, baûy baùu ñi theo, trôøi ngöôøi ñeàu kính meán, laøm vua boán theá giôùi, thöôøng thöïc haønh möôøi thieän ñaïo, nhöng caùc baäc Ñaïi vöông naøy ñeàu

quay veà vôùi caùi cheát. Laïi coù nhöõng Chuyeån luaân vöông nhoû nhö Xaø-ñeà-la, töï duøng uy löïc cuûa vua coõi Dieâm-phuø-ñeà, saéc thaân ñoan chaùnh gioáng nhö ngöôøi coõi trôøi, ñoái vôùi saéc-thanh-höông-vò-xuùc töï nhieân tuøy yù khoâng thieáu thöù gì, moïi nôi ñeàu quy phuïc khoâng coù nôi naøo choáng ñoái, laïi coù sôû tröôøng veà thuaät baén cung. Nhöng caùc vò vua naøy cuøng vôùi haøng vua chuùa cai quaûn thieân haï, cho ñeán nhaân daân vaø quyeán thuoäc cuûa hoï ñeàu khoâng traùnh khoûi caùi cheát. Laïi nhö caùc baäc Tieân Thaùnh laø Ca-dieáp, Kieàu-cuø-ma... thöïc haønh caùc haïnh khoå haïnh, ñaït ñöôïc naêm thaàn thoâng, laøm ra nhöõng kinh saùch, ñeàu khoâng traùnh khoûi caùi cheát. Laïi nhö vaäy Phaät, Bích-chi-Phaät, A-la-haùn, taâm ñöôïc töï taïi, xa lìa caáu nhieãm, ñaït ñöôïc ñaïo quaû, ñeàu bò caùi cheát laøm cho huûy dieät, taát caû chuùng sinh khoâng ai coù naêng löïc vöôït qua, mình phaùt taâm vôùi ñaïo Voâ thöôïng thì khoâng neân sôï cheát. Laïi vì phaù tan noãi sôï caùi cheát, cho neân phaùt taâm tinh tieán töï loaïi tröø noãi sôï caùi cheát, cuõng loaïi tröø giuùp cho ngöôøi khaùc. Vì vaäy phaùt taâm haønh ñaïo, taïi sao ñoái vôùi caùi cheát maø sinh loøng kinh sôï? Boà taùt tö duy veà voâ thöôøng nhö vaäy, laäp töùc loaïi tröø noãi sôï haõi caùi cheát. Vaû laïi, Boà taùt thöôøng tu taäp veà phaùp khoâng, cho neân khoâng caàn phaûi sôï caùi cheát. Nhö noùi: Ngöôøi lìa caùi cheát thì khoâng cheát, Lìa caùi cheát thì ngöôøi khoâng cheát, Vì caùi cheát thì ngöôøi coù cheát, Ngöôøi vì caùi cheát thì coù cheát. Cheát coù saün thì thaønh caùi cheát, Caùi cheát tröôùc luùc chöa thaønh töïu, Khoâng heà coù töôùng traïng quyeát ñònh, Ngöôøi khoâng cheát thì khoâng thaønh töïu. Lìa caùi cheát thì coù caùi cheát, Caùi cheát phaûi töï nhieân thaønh töïu, Nhöng thaät söï lìa khoûi caùi cheát,

Khoâng coù caùi cheát naøo thaønh töïu. Maø theá gian phaân bieät chaáp tröôùc, Caùi cheát naøy laø vì ngöôøi cheát, Khoâng bieát caùi cheát thöôøng ñi-ñeán, Vì vaäy cuoái cuøng khoâng traùnh khoûi. Töø nhöõng loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, Quaùn saùt töôùng traïng cuûa caùc phaùp, Taâm tö khoâng coù gì kyø laï, Cuoái cuøng khoâng sôï gì caùi cheát. Khoâng sôï rôi vaøo ñöôøng aùc, laø do Boà-taùt thöôøng tu phöôùc ñöùc cho neân khoâng sôï rôi vaøo ñöôøng aùc. Boà-taùt daáy leân nghó: Ngöôøi coù toäi thì ñoïa vaøo ñöôøng aùc, chaúng phaûi laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc. Coøn mình duø moät yù nieäm, cuõng khoâng cho ñieàu aùc xaâm nhaäp, maø ñoái vôùi, thaân-mieäng-yù luoân khôûi nghieäp thanh tònh, cho neân mình ñöôïc thaønh töïu voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc. Coâng ñöùc tích tuï to lôùn nhö vaäy, thì laøm sao sôï rôi vaøo ñöôøng döõ? Laïi nöõa, Boà taùt vöøa phaùt taâm laø laøm lôïi ích yeân vui cho taát caû chuùng sinh, do ñaïi Töø Bi maø che chôû truù trong xöù sôû cuûa boán coâng ñöùc, coù ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc, vöôït qua taát caû ñöôøng aùc. Taïi vì sao? Bôûi vì taâm naøy hôn haún taát caû Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät. Nhö trong kinh Tònh Tyø-ni: “Ca Dieáp thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thaät laø hieám coù, thöa ñöùc Theá toân! Ngaøi kheùo noùi veà haøng Boà taùt duøng nhieàu taâm Taùt-baø-nhaõ maø coù naêng löïc hôn haún taát caû Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät”. Mình thaønh töïu coâng ñöùc to lôùn nhö vaäy, truù trong giaùo phaùp vó ñaïi nhö

vaäy, taïi sao phaûi sôï rôi vaøo ñöôøng aùc? Laïi daáy leân nghó nhö vaäy: Mình töø voâ thæ ñeán nay, qua laïi trong sinh töû, rôi vaøo caùc ñöôøng aùc nhaän chòu voâ löôïng khoå ñau, khoâng laøm lôïi ích cho mình, cuõng khoâng lôïi ích cho ngöôøi, nay mình phaùt Ñaïi nguyeän voâ thöôïng, vì muoán töï lôïi ích cho mình vaø cuõng vì lôïi ích cho ngöôøi, tröôùc ñaây rôi vaøo ñöôøng aùc khoâng heà coù lôïi ích gì, nay vì lôïi ích cho chuùng sinh, giaû söû rôi vaøo ñöôøng aùc thì cuõng khoâng neân sinh loøng sôï haõi. Vaû laïi thöïc haønh haïnh Boà taùt phaùt taâm nhö vaäy, cho duø mình vaøo ñòa nguïc A-tyø nhaän chòu ñau khoå moät kieáp roài sau ñoù ñöôïc thoaùt ra, coù theå laøm cho moät ngöôøi phaùt sinh moät taâm thieän, tích taäp voâ löôïng taâm thieän nhö vaäy, voù theå ñaûm nhaän giaùo hoùa khieán phaùt taâm ñoái vôùi Tam thöøa. Giaùo hoùa haèng haø sa chuùng sinh thuoäc Thanh vaên Thöøa nhö vaäy, cuõng giaùo hoùa haèng haø sa chuùng sinh thuoäc Bích-chi-Phaät thöøa, haèng haø sa chuùng sinh phaùt taâm ñaïi thöøa, sau ñoù mình seõ coù ñöôïc taâm ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, haõy

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 110

coøn khoâng neân lui suït, huoáng laø nay mình tu taäp voâ löôïng voâ bieân coâng ñöùc, xa lìa ñöôøng aùc ö? Boà taùt tö duy nhö vaäy, sao coù theå phaùt sinh noãi sôï ñöôøng aùc? Laïi nöõa, nhö trong kinh Khieáu Hoaùn Ñòa Nguïc noùi: Boà taùt traû lôøi ma raèng: Ta voán duøng coâng haïnh boá thí, Vaøo ôû trong ñòa nguïc keâu la, Nhöõng ngöôøi ñaõ nhaän Ta boá thí, Ñeàu ñöôïc sinh leân ôû coõi trôøi. Neáu ngöôøi haõy coøn caàn phaûi, Luoân luoân thöïc haønh haïnh boá thí, Chuùng sinh yeân vui ôû coõi trôøi, Ta chòu khoå ñòa nguïc keâu la. Boà taùt duøng caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, coù naêng löïc ngaên chaën noãi sôï ñöôøng aùc. Khoâng coù noãi sôï haõi vì ñaïi chuùng, bôûi vì thaønh töïu Vaên tueä-Tö tueä vaø Tu tueä, laïi coøn coù xa rôøi luaän thuyeát sai laàm, Boà taùt naøy kieán laäp lôøi noùi chính ñaùng, maø dieãn ñaït khoâng coù gì sai laïc, luoân luoân duøng nhaân duyeân-thí duï keát laïi thaønh caâu khoâng nhieàu khoâng ít vaø khoâng coù gì nghi hoaëc lôøi noùi khoâng coù gì traùi nghóa, khoâng heà coù dua nònh löøa doái, ñaày ñuû caùc loaïi trang nghieâm chaát tröïc nhu hoøa, nghóa lyù theo thöù töï deã hieåu naém giöõ, luoân luoân bieåu hieän söï vieäc cuûa mình coù naêng löïc phaù tan luaän thuyeát khaùc, lìa boû boán nhaân toá taø vaïy, coù ñuû boán nhaân toá Ñaïi thöøa. Nhöõng loaïi ngoân töø trang nghieâm nhö vaäy. Dieãn thuyeát giöõa Ñaïi chuùng khoâng coù gì sôï haõi. Khoâng sôï tieáng xaáu vaø khoâng sôï bò maéng chöôûi, bôûi vì khoâng tham lôïi döôõng, thaân-mieâng-yù luoân thöïc haønh thanh tònh. Khoâng coù noãi sôï haõi vì giam caàm-goâng cuøm-tra khaûo taøn nhaãn, bôûi vì khoâng coù toäi loãi gì, maø yeâu thöông taát caû chuùng sinh, nhaän chòu taát caû moïi söï khoå naõo, caên cöù vaøo quaû baùo cuûa nghieäp maø tieáp nhaän, tröôùc kia mình töï gaây ra thì nay trôû laïi nhaän laáy baùo öùng. Boà taùt naøy duøng nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân khoâng coù nhöõng noãi sôï haõi khoâng soáng ñöôïc. Laïi coøn thích quaùn xeùt taát caû caùc phaùp laø voâ ngaõ, cho neân khoâng coù taát caû moïi noãi sôï haõi, taát caû moïi noãi sôï haõi ñeàu töø ngaõ chaáp maø sinh ra, ngaõ chaáp ñeàu laø töôùng caên baûn cuûa nhöõng söï suy suïp buoàn lo khoå sôû. Boà taùt naøy voán coù trí tueä saéc

beùn, ñuùng nhö thaät tieán saâu vaøo Thaät töôùng cuûa caùc phaùp voán laø khoâng coù Ngaõ, Ngaõ khoâng coù thì töø ñaâu maø coù sôï haõi? Hoûi: Boà taùt naøy taïi sao khoâng coù taâm chaáp ngaõ?

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 111

Ñaùp: Bôûi vì vui vôùi phaùp khoâng, cho neân Boà taùt quaùn xeùt thaân xa lìa Ngaõ vaø Ngaõ sôû. Nhö noùi:
Taâm ngaõ laøm nhaân cho ngaõ sôû,
Ngaõ sôû nhôø vaøo ngaõ sinh ra,
Vì vaäy cho neân ngaõ-ngaõ sôû,
Taùnh cuûa hai loaïi ñeàu laø khoâng.
Ngaõ thì coù nghóa laø oâng chuû,
Ngaõ sôû laø vaät cuûa oâng chuû,
Neáu nhö khoâng coøn coù oâng chuû,
Thì vaät cuûa chuû cuõng khoâng coù,
Neáu khoâng coù vaät cuûa oâng chuû
Thì cuõng khoâng coøn coù oâng chuû.
Ngaõ chính laø kieán chaáp veà ngaõ,
Kieán chaáp vaät cuûa ngaõ-ngaõ sôû,
Quaùn xeùt thaät voán khoâng coù ngaõ,
Ngaõ khoâng coù cuõng khoâng voâ ngaõ,
Bôûi vì thoï maø coù ngöôøi thoï,
Khoâng coù thoï thì khoâng ngöôøi thoï
Xa lìa ngöôøi thoï khoâng coøn thoï,
Nhôø vaøo ñaâu maø thoï thaønh töïu?
Neáu nhö ngöôøi thoï thaønh töïu thoï,
Thì thoï laø khoâng theå thaønh töïu,
Bôûi vì thoï khoâng theå thaønh töïu,
Khoâng theå naøo thaønh töïu ngöôøi thoï,
Bôûi vì ngöôøi thoï voán laø khoâng,
Khoâng theå naøo noùi ñoù laø Ngaõ,
Bôûi vì thoï ñeàu voán laø khoâng,
Khoâng coù theå noùi laø Ngaõ sôû,
Vì vaäy Ngaõ chaúng phaûi laø Ngaõ,
Cuõng laø Ngaõ-cuõng chaúng phaûi voâ Ngaõ,
Chaúng phaûi Ngaõ, chaúng phaûi laø Voâ Ngaõ
Taát caû ñeàu trôû thaønh taø luaän.
Ngaõ sôû chaúng phaûi laø Ngaõ sôû,
Cuõng laø Ngaõ chaúng phaûi Ngaõ sôû,
Chaúng phaûi Ngaõ-chaúng phaûi Ngaõ sôû,

Ñaây cuõng trôû thaønh nhöõng taø luaän.
Boà taùt thöôøng vui vôùi söï tu taäp veà khoâng-Voâ ngaõ nhö vaäy, cho neân xa rôøi moïi noãi sôï haõi. Vì sao nhö vaäy? Bôûi vì phaùp Khoâng-voâ ngaõ luoân
SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 112

luoân xa rôøi nhöõng söï sôï haõi, vì vaäy Boà taùt ôû trong ñòa Hoan Hyû, coù nhöõng töôùng maïo nhö vaäy. ----------

Phaåm 4: TÒNH ÑÒA

Hoûi: Ñaõ vaøo ñòa thöù nhaát, Boà-taùt tu taäp nhö theá naøo?
Ñaùp:
Söùc maïnh nieàm tin caøng taêng leân,
Thöïc haønh taâm Ñaïi bi saâu saéc,
Thöông xoùt ñoái vôùi moïi chuùng sinh,
Tu döôõng taâm thieän khoâng meät moûi,
Vui möøng ñoái vôùi nhöõng dieäu phaùp,
Thöôøng xuyeân gaàn guõi thieän tri thöùc,
Töï mình taøm quyù vaø cung kính,
Taâm tö meàm moûng vaø haøi hoøa.
Thích quaùn caùc phaùp chaúng chaáp tröôùc,
Doác loøng caàu trí tueä ña vaên,
Khoâng tham lam ñoái vôùi lôïi döôõng,
Xa rôøi gian doái vaø dua nònh.
Khoâng laøm baån ngoâi nhaø Chö Phaät,
Khoâng phaù giôùi-cheâ bai Chö Phaät,
Heát söùc vui thích Taùt-baø-nhaõ,
Khoâng lay ñoäng gioáng nhö nuùi lôùn.
Thöôøng vui vôùi coâng haïnh tu taäp,
Phaùp vi dieäu caøng tieán leân cao,
Vui vôùi Phaùp xuaát theá gian,
Khoâng thích nhöõng phaùp cuûa theá gian.
Lieàn söûa trò cho ñòa Hoan Hyû,
Khoù söûa trò maø söûa trò ñöôïc,
Vì vaäy cho neân luoân doác loøng,
Chòu khoù thöïc haønh nhöõng phaùp naøy.
Boà taùt coù naêng löïc thaønh töïu,
Phaùp vi dieäu voâ thöôïng nhö vaäy,
Ñoù laø ñöôïc an truù vöõng vaøng,
Trong ñòa thöù nhaát cuûa Boà taùt.
Boà taùt duøng hai möôi baûy phaùp thanh tònh naøy ñeå söûa trò ôû ñòa thöù nhaát.
Söùc maïnh nieàm tin caøng taêng leân, nieàm tin goïi laø coù nhöõng gì thaáy

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 113

nghe thì nhaát ñònh tieáp nhaän khoâng nghi ngôø. Caøng taêng leân coù nghóa laø voâ cuøng toát ñeïp. Hoûi: Coù hai loaïi taêng thöôïng, moät laø nhieàu, hai laø toát ñeïp. Nay noùi veà loaïi naøo? Ñaùp: Trong naøy noùi ñeán caû hai loaïi. Boà taùt tieán vaøo ñòa thöù nhaát, ñaït ñöôïc muøi vò cuûa caùc coâng ñöùc cho neân söùc maïnh cuûa nieàm tin caøng taêng theâm. Duøng söùc maïnh nieàm tin naøy caàn nhaéc so saùnh voâ löôïng coâng ñöùc heát söùc vi dieäu cuûa Chö Phaät ñeå töï mình tin nhaän, vì vaäy taâm naøy vöøa nhieàu vöøa toát ñeïp. Thöïc haønh taâm Ñaïi bi saâu saéc, thöông xoùt nghó ñeán chuùng sinh ñeán taän cuøng xöông tuûy, cho neân goïi laø saâu saéc; vì taát caû chuùng sinh maø caàu Phaät ñaïo, cho neân goïi laø Ñaïi. Taâm Töø, laø thöôøng mong caàu ñieàu lôïi ích laøm an oån cho chuùng sinh. Taâm Töø coù ba loaïi, sau seõ noùi roäng hôn. Tu döôõng taâm thieän khoâng meät moûi, thieän phaùp coù nghóa laø ñöôïc gaàn guõi tu taäp thì coù theå mang laïi keát quaû yeâu thích, luùc tu phaùp nhö vaäy thì taâm khoâng löôøi nhaùc ueå oaûi. Nhaân duyeân cuûa thieän phaùp laø boán nhieáp phaùp-möôøi thieän ñaïo-saùu Ba-la-maät-möôøi ñòa cuûa Boà taùt... vaø caùc coâng ñöùc. Vui möøng ñoái vôùi nhöõng dieäu phaùp, laø thöôøng tö duy tu taäp saâu saéc maø ñaït ñöôïc yù vò cuûa phaùp, traûi qua laâu daøi thì sinh ra öa thích. Nhö ngöôøi ôû trong vöôøn hoa thöôûng thöùc vui söôùng vôùi söï yeâu thích veà saéc töôùng cuûa hoa. Luoân luoân gaàn guõi thieän tri thöùc, Boà taùt coù boán haønh thieän tri thöùc, sau seõ noùi roäng hôn. Trong naøy noùi ñeán thieän tri thöùc, chính laø Chö Phaät vaø Boà taùt. Thöôøng duøng taâm chính ñaùng ñeå gaàn guõi luoân luoân laøm cho vui veû. Taøm quyù goïi laø thöôøng heát hoå theïn. Cung kính goïi laø nghó ñeán coâng ñöùc aáy maø toân troïng ñoái vôùi ngöôøi aáy. Meàm moûng laø taâm tö haøi hoøa vui veû cuøng chung nieàm an vui. Thích quaùn xeùt caùc phaùp, phaùp laø naêm aám-möôøi hai nhaäp-möôøi taùm giôùi-khoâng-voâ töôùng-voâ taùc... Duøng töï nhôù nghó chính ñaùng thöôøng xuyeân quaùn xeùt nhöõng phaùp naøy. Khoâng chaáp tröôùc, chaáp tröôùc laø taâm quay veà vôùi ba coõi, laø nôi quy tuï cuûa chuùng sinh. Coù ngöôøi noùi: Naêm duïc vaø caùc taø kieán laø quay veà. Taïi vì sao? Bôûi vì taâm chuùng sinh thöôøng bò troùi buoäc bôûi chaáp tröôùc. Taâm trí saéc beùn cuûa Boà taùt khoâng coøn tham ñaém, doác loøng mong caàu Phaät phaùp quyù troïng chöù taâm khoâng coù yù töôûng naøo khaùc. Caàu trí tueä ña vaên, Phaät thuyeát ra chín boä kinh, coù theå töï mình tìm toøi tu hoïc roõ raøng khoâng coù gì ngôø vöïc, neáu coøn thieáu soùt thì khoâng theå hoaøn thaønh ñöôïc. Khoâng ham theo lôïi döôõng, lôïi nghóa laø coù ñöôïc caùc loaïi aên uoáng-tieàn baïc cuûa caûi..., döôõng laø söï cung kính leã laïy-saép ñaët giöôøng gheá-ñoùn ñeán ñöa ñi thaät long troïng. Boà taùt thuaän theo ñem ñieàu naøy giuùp cho chuùng sinh maø

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 114

chính mình khoâng tham ñaém. Gian doái laø söï caân ñong sai laïc giaû doái, aùo quaàn vaät duïng khoâng chaân thaät. Dua nònh laø taâm khoâng ngay thaúng. Doái gaït laø naêm caùch sinh soáng taø vaïy: 1. Ra veû kyø laï. 2. Töï gaàn guõi thaân thieát.

3. Kích ñoäng ngöôøi khaùc. 4. Ñeø eùp hoaëc naâng leân. 5. Döïa vaøo lôïi theá maø caàu lôïi. Laøm ra veû kyø laï, laø coù ngöôøi vì tham caàu lôïi döôõng, cho neân coù luùc laøm ngöôøi maëc aùo vaù soáng nôi vaéng veû, hoaëc thöôøng khaát thöïc, hoaëc aên moät böõa, hoaëc thöôøng xuyeân ngoài, hoaëc saâu böõa tröa khoâng uoáng nöôùc ñaëc. Chòu ñöôïc nhöõng haïnh ñaàu ñaø nhö vaäy, daáy leân nghó raèng: Ngöôøi khaùc thöïc haønh nhö vaäy, ñöôïc cuùng döôøng cung kính, mình thöïc haønh nhö vaäy coù leõ cuõng ñöôïc chuùng sinh cung kính. Bôûi vì lôïi döôõng cho neân thay ñoåi oai nghi, ñoù goïi laø laøm ra veû kyø laï. Töï gaàn guõi thaân thieát, laø coù ngöôøi vì tham lôïi döôõng, cho neân ñeán nhaø ñaøn vaät noùi chuyeän baøy toû vôùi ngöôøi ta raèng: Nhö cha meï anh chò em thaân thích cuûa toâi khoâng coù gì khaùc, neáu coù caàn gì thì toâi coù theå töï mình giuùp cho, muoán laøm ñieàu gì thì toâi coù theå laøm giuùp, toâi khoâng ngaïi gì xa gaàn maø luoân luoân thaêm hoûi, toâi ôû nôi naøy chính laø mong giuùp nhau maø thoâi. Vì mong caàu lôïi döôõng cuùng döôøng, tham ñaém theo ñaøn vieät, luoân luoân duøng ngoân töø noùi naêng ñeå daãn daét loøng ngöôøi, nhöõng loaïi nhö vaäy goïi laø töï gaàn guõi thaân thieát. Kích ñoäng ngöôøi khaùc, laø coù ngöôøi khoâng nghó ñeán loãi laàm cuûa tham, mong muoán coù ñöôïc tieàn baïc cuûa caûi, muoán coù ñöôïc nhöõng thöù aáy lieàn töï mình noùi nhö vaäy: Caùi baùt naøy ñeïp, chieác y naøy ñeïp, caùi moùc cöûa naøy toát, taám toïa cuï naøy toát, neáu toâi coù ñöôïc thì luoân luoân söû duïng coù ích. Laïi noùi. Tuøy yù coù theå cho. Ngöôøi naøy khoù xin ñöôïc, laïi ñeán nhaø ñaøn vieät noùi nhö vaäy: Côm canh baùnh thòt cuûa nhaø oâng raát thôm ngon, aùo quaàn laïi toát ñeïp, thöôøng ngaøy cuùng döôøng toâi, toâi ñaõ laø thaân thích tröôùc ñaây thì nhaát ñònh seõ ñöôïc chu caáp. Bieåu hieän töôùng maïo tham lam nhö vaäy, ñoù goïi laø kích ñoäng ngöôøi khaùc. Ñeø eùp hoaëc naâng leân, laø coù ngöôøi vì tham caàu lôïi döôõng cho neân noùi vôùi ñaøn vieät raèng: OÂng voâ cuøng keo kieät tieác nuoái, ñoái vôùi cha meï anh chò em-vôï con thaân thích maø haõy coùn khoâng theå naøo giuùp ñôõ, thì ai laø ngöôøi coù theå nhaän ñöôïc ñoà vaät cuûa oâng? Ñaøn vieät hoå theïn maø mieãn cöôõng boá thí. Laïi ñeán nhaø khaùc noùi nhö vaäy: OÂng coù phöôùc ñöôïc laøm thaân ngöôøi khoâng phaûi laø voâ ích, A-la-haùn thöôøng vaøo ra trong nhaø oâng,

ñöùng-ngoài troø chuyeän cuøng vôùi oâng. Daáy leân yù nghó naøy mong raèng ñaøn vieät coù leõ sinh ra taâm naøy: Khoâng coù ngöôøi naøo khaùc ra vaøo nhaø mình! Ñaøn vieät nghó nhö vaäy thì nhaát ñònh noùi laø mình, bôûi vì mình thöôøng ra vaøo nhaø hoï. Ñaây goïi laø ñeø eùp hoaëc naâng leân. Döïa vaøo lôïi theá maø caàu lôïi, laø ngöôøi duøng ñoà vaät giuùp ñôõ cho cuoäc soáng nhö y-baùt-taêng giaø leâ hoaëc toïa cuï, ñem ra chæ roõ vôùi moïi ngöôøi raèng: Nhöõng baäc vua chuùa-quan laïi vaø nhöõng ngöôøi sang troïng khaùc cho toâi vaät naøy. Daáy leân nghó raèng: Ñaøn vieät coù ngöôøi coù theå sinh taâm suy nghó, caùc baäc vua chuùa-quan laïi vaø nhöõng ngöôøi sang troïng aáy haõy coøn coù theå töï hoï cuùng döôøng, huoáng gì mình maø khoâng cho ngöôøi naøy? Döïa vaøo lôïi theá naøy ñeå mong caàu nhöõng lôïi ích khaùc, cho neân goïi laø döïa vaøo lôïi theá maø caàu lôïi. Vì vaäy cho neân luoân

luoân phaûi xa lìa loãi laàm cuûa söï dua nònh löøa doái nhö vaäy. Khoâng laøm baån ngoâi nhaø Chö Phaät, nhö theá naøo laø laøm baån ngoâi nhaø Chö Phaät? Coù ngöôøi noùi: Neáu ngöôøi phaùt taâm caàu ñaïo Voâ thöôïng roài, sau ñoù quay veà vôùi ñaïo lyù Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät, khoâng coù naêng löïc truù giöõa theá gian duy trì gioøng doõi Tam baûo, ñoù goïi laø laøm baån ngoâi nhaø Chö Phaät. Nghóa naøy khoâng ñuùng. Taïi vì sao? Bôûi vì ngöôøi naøy coù naêng löïc vöôït qua sinh töû, laïi ñaït ñöôïc caùc caên-löïc-giaùc-ñaïo voâ laäu, cuõng laø con cuûa Chö Phaät, taïi sao noùi laø laøm baån ngoâi nhaø chö Phaät? Nhö kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi caùc Tyø kheo: Caùc oâng ñeàu laø con Ta, töø taâm Ta sinh ra, töø mieäng Ta sinh ra ñaït ñöôïc phaùp phaàn”. Nhöng ngöôøi Thanh vaên noùi xöù sôû cuûa Ñeá-xaû-Dieät-Tueä, goïi laø nhaø cuûa Chö Phaät. Taïi vì sao? Bôûi vì töø boán söï vieäc naøy maø sinh ra Chö Phaät. Neáu laøm vaáy baån boán phaùp naøy thì goïi laø laøm baån ngoâi nhaø Chö Phaät. Nhö vaäy, neáu ngöôøi naøo hö voïng-tham keo-cuoàng loïan-ngu si, thì ngöôøi aáy laøm baån ngoâi nhaø cuûa Phaät. Neáu thöïc haønh ñuùng ñaén boán phaùp naøy, thì khoâng laøm baån ngoâi nhaø cuûa Chö Phaät. Coù ngöôøi noùi: Saùu phaùp Ba-la-maät laø ngoâi nhaø cuûa Chö Phaät, bôûi vì töø ñaây sinh ra Chö Phaät. Neáu laøm traùi vôùi saùu phaùp naøy, thì chính laø laøm baån ngoâi nhaø cuûa Chö Phaät. Coù ngöôøi noùi: Ba-la-maät laø meï cuûa Chö Phaät, phöông tieän laø ngöôøi cha, ñaây goïi laø ngoâi nhaø cuûa Chö Phaät, töø hai phaùp naøy sinh ra Chö Phaät. Neáu laøm traùi vôùi hai phaùp naøy thì laøm baån ngoâi nhaø cuûa Chö Phaät. Laïi nöõa, trong keä töï noùi veà töôùng vaáy baån vaø khoâng vaáy baån, ñoù goïi laø khoâng phaù giôùi vaø khoâng cheâ bai Phaät. Neáu thoï giôùi cuûa Phaät maø khoâng töï mình giöõ gìn thì chính laø löøa doái Chö Phaät, laø laøm baån ngoâi nhaø

cuûa Phaät. Taïi vì sao? Bôûi vì luùc thoï giôùi laø sinh trong nhaø cuûa Phaät, phaù giôùi thì löøa doái Chö Phaät, ñoù goïi laø laøm baån ngoâi nhaø cuûa Phaät. Hoûi: Boà taùt ôû phaàn vò Taát ñònh coù phaù giôùi chaêng? Ñaùp: Khoâng ñoaïn tröø phieàn naõo laø ñieàu ñaùng sôï, khoâng bao laâu thì tieán vaøo phaàn vò Taát ñònh, Boà taùt coù luùc cuõng phaù giôùi. Nhö trong ñaïi Thaéng phaùp Phaät noùi: “Nan-ñaø coá tình phaù giôùi, Ta noùi ñieàu naøy haõy coøn laø ñaùng sôï”. Nhöng bôûi vì trong kinh coù noùi ñieàu naøy, tin lôøi Phaät daïy cho neân taâm tin nhaän thaät söï. Neáu thoï giôùi maø khoâng phaù giôùi- khoâng löøa doái Chö Phaät, thì goïi laø khoâng laøm baån ngoâi nhaø cuûa Phaät. Laïi nöõa, giôùi goïi laø Tam hoïc, ñoù laø Giôùi hoïc-Taâm hoïc-Tueä hoïc. Phaù huûy Tam hoïc naøy thì goïi laø laøm baån ngoâi nhaø cuûa Phaät. Thoï giôùi ñuùng nhö phaùp maø sau ñoù phaù huûy thì goïi laø löøa doái Ñöùc Phaät. Hai caâu nhö vaäy ñeàu coù nghóa rieâng bieät. Löøa doái Ñöùc Phaät, laø töï mình phaùt nguyeän suoâng chöù khoâng thöïc haønh ñuùng nhö giaùo thuyeát, löøa doái chuùng sinh thì goïi laø löøa doái Ñöùc Phaät. Laïi nöõa, trong taát caû caùc phaùp khoâng thöïc haønh ñuùng nhö giaùo thuyeát, ñoù goïi laø löøa doái Ñöùc Phaät. An truù kieân coá baát ñoäng trong trí Taùt- baø-nhaõ gioáng nhö nuùi lôùn, laø caùc loaïi nhaân duyeân cuûa Boà taùt naøy phaùt nguyeän ñeàu mong caàu ñaït

ñöôïc trí Taùt-baø-nhaõ, thaäm chí khoå ñau cuûa Ñaïi ñòa nguïc cuõng khoâng laøm cho taâm thay ñoåi, gioáng nhö nuùi chuùa Tu di khoâng heà lay ñoäng tröôùc phong ba baõo toá. Thöôøng tu taäp phaùp tieán leân cao, laø töø luùc môùi phaùt taâm thöôøng caàu tìm phaùp thuø thaéng, tieán vaøo trong ñòa thöù nhaát laïi tu taäp phaùp cao hôn, nhö vaäy laàn löôït traûi qua maø taâm khoâng heà chaùn ñuû. Vui vôùi phaùp xuaát theá gian chöù khoâng thích gì phaùp theá gian, phaùp theá gian coù nghóa laø tuøy thuaän söï vieäc cuûa theá gian taêng theâm nhieàu sinh töû, saùu ñöôøng- ba coõi-naêm aám-möôøi hai nhaäp-möôøi taùm giôùi-möôøi hai nhaân duyeân vaø caùc phieàn naõo-nghieäp höõu laäu... Phaùp xuaát theá gian coù nghóa laø tuøy theo phaùp maø söû duïng coù naêng löïc vöôït ra ngoaøi ba coõi, ñoù laø naêm caên- naêm löïc-baûy giaùc-taùm ñaïo-boán nieäm xöù-boán chaùnh caàn-boán nhö yù tuùc, khoâng-Voâ töôùng-voâ taùc giaûi thoaùt moân, giôùi luaät nghi-ña vaên, voâ tham- saân-si, thieän caên-chaùn ngaùn lìa xa-taâm khoâng phoùng daät... Voán laø Boà taùt thuoäc haøng lôïi caên, cho neân khoâng thích gì phaùp hö voïng cuûa theá gian, maø chæ vui vôùi phaùp chaân thaät xuaát theá gian, chính laø söûa trò trong ñòa Hoan hyû. Ñieàu khoù söû trò maø coù naêng löïc söûa trò, söûa trò coù nghóa laø thoâng suoát khoâng coù gì ngaên ngaïi, nhö ngöôøi cheû tre thì ñoát ñaàu tieân laø khoù cheû nhöng caùc ñoát coøn laïi thì ñeàu deã daøng. Ñieàu khoù söûa trò cuûa ñòa thöù

nhaát ñaõ ñöôïc söûa trò, thì nhöõng gì coøn laïi ñeàu töï nhieân deã daøng. Taïi vì sao? Bôûi vì Boà taùt ôû ñòa thöù nhaát, theá löïc chöa ñuû-thieän caên chöa saâu, thieän phaùp tu taäp chöa bao laâu, caùc caên nhaõn-nhó... haõy coøn thuaän theo caùc traàn, taâm chöa ñieàu phuïc hoaøn toaøn, do ñoù caùc phieàn naõo haõy coøn coù theå gaây ra tai hoïa. Nhö ngöôøi khoâng ñuû theá löïc maø ñi ngöôïc doøng nöôùc thì raát khoù khaên. Laïi trong ñòa naøy, ma vaø quaân ma gaây ra nhieàu chöôùng ngaïi, cho neân duøng söùc phöông tieän chòu khoù thöïc haønh tinh tieán, vì vaäy ñòa naøy goïi laø Nan trò. Nhö vaäy söùc maïnh cuûa nieàm tin caøng taêng leân cao trôû thaønh ñöùng ñaàu, khoâng thích gì phaùp theá gian chæ laø haøng sau. Tu taäp hai möôi baûy phaùp naøy, söûa trò ñòa Hoan hyû thöù nhaát cuûa Boà taùt, vì vaäy noùi laø Boà taùt luoân luoân caàn phaûi tu haønh phaùp naøy. Tu haønh coù nghóa laø moät loøng khoâng phoùng tuùng, thöôøng thöïc haønh-thöôøng quaùn saùt loaïi tröø caùc loãi laàm tai haïi, cho neân goïi laø söûa trò. Nhö ngöôøi ñang ñi treân ñöôøng doïn deïp laøm cho saïch seõ. Caùc phaùp naøy khoâng nhöõng tu söûa ñòa thöù nhaát, maø taát caû caùc ñòa ñeàu duøng ñeán phaùp naøy. Hoûi: OÂng ñaõ noùi ñòa thöù nhaát ñaït ñöôïc phöông tieän vaø phaùp söûa trò thanh tònh, Boà taùt an truù nhö theá naøo maø khoâng thoái thaát? Ñaùp: Thöôøng thöïc haønh thaønh töïu. Söùc maïnh cuûa nieàm tin nhö vaäy caøng taêng leân cao cuøng vôùi caùc phaùp, ñoù goïi laø ñòa thöù nhaát an truù. Boà ñeà goïi laø ñaïo Voâ thöôïng, Taùt-ñoûa goïi laø taâm saâu xa. Heát söùc vui vôùi Boà taùt cho neân goïi laø Boà-ñeà Taùt-ñoûa. Laïi nöõa, chuùng sinh goïi laø Taùt-ñoûa, vì chuùng sinh maø tu taäp Boà-ñeà cho neân goïi laø Boà-ñeà Taùt-ñoûa. Thöôïng phaùp laø caùc phaùp nhö Tín... coù naêng löïc

laøm cho tieán vaøo thaønh töïu Phaät ñaïo, cho neân goïi laø Thöôïng phaùp.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 118

Phaåm 5: THÍCH NGUYEÄN, Phaàn 1

Ñaõ noùi veà phöông tieän tieán vaøo ñòa thöù nhaát vaø phaùp söûa trò thanh tònh, Boà taùt nhôø vaøo nguyeän cho neân ñöôïc tieán vaøo caùc ñòa, laïi thaønh töïu söùc maïnh cuûa nieàm tin taêng leân theâm nhöõng coâng ñöùc cho neân an truù trong ñòa aáy. Nay seõ phaân bieät veà nguyeän naøy. Nguyeän cuùng döôøng cung caáp daâng leân, Cung kính vôùi heát thaûy Chö Phaät, Nguyeän ñeàu duy trì vaø baûo veä, Taát caû caùc phaùp cuûa Chö Phaät. Ñaây laø nguyeän ban ñaàu cuûa caùc Boà taùt. Töø luùc môùi phaùt taâm cho ñeán luùc ñaït ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ôû trong thôøi gian aáy doác loøng höôùng veà cuùng döôøng cung caáp daâng leân moät caùch cung kính ñoái vôùi heát thaûy Chö Phaät. Cuùng döôøng coù nghóa laø caùc loaïi phaåm vaät nhö höông hoa-chuoãi ngoïc-côø phöôùn-loïng taøn-ñeøn neán- xaây döïng chuøa thaùp... Cung caáp daâng leân coù nghóa laø laïy toân troïng-ñoùn ñeán ñöa ñi, chaáp tay ñöùng haàu. Laïi nöõa, duøng phaùp Tieåu thöøa giaùo hoùa chuùng sinh thì goïi laø cuùng döôøng. Duøng phaùp Bích-chi-Phaät giaùo hoùa chuùng sinh thì goïi laø cung caáp daâng leân. Duøng phaùp Ñaïi thöøa giaùo hoùa chuùng sinh thì goïi laø cung kính. Ñaây laø nguyeän thöù nhaát. Hoä trì taát caû caùc phaùp cuûa Chö Phaät, Boà taùt daáy leân yù nieäm naøy: Taát caû caùc phaùp cuûa Chö Phaät ba ñôøi möôøi phöông trong quaù khöù-vò lai-hieän taïi thì mình caàn phaûi baûo veä. Hoûi: Chö Phaät quaù khöù ñaõ dieät thì phaùp cuõng dieät theo, Chö Phaät vò lai chöa xuaát hieän thì phaùp cuõng chöa coù, vaãn coøn khoâng coù laàn ñaàu chuyeån phaùp luaân, huoáng laø coù phaùp naøo khaùc, laøm sao coù ñöôïc ñeå baûo veä? Ñích thöïc coù theå baûo veä phaùp cuûa Chö Phaät hieän taïi, bôûi vì Chö Phaät ñang trong thôøi hieän taïi. Ñaùp: Phaùp cuûa Chö Phaät quaù khöù-vò lai-hieän taïi, ñeàu laø cuøng moät theå-cuøng moät töôùng, vì vaäy neáu baûo veä phaùp cuûa moät vò Phaät, thì chính laø baûo veä phaùp cuûa Chö Phaät ba ñôøi. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi caùc Tyø kheo: Phaùp xuaát gia thoï giôùi-khoaùc y oâm baùt-thieàn ñònh trí tueä-thuyeát phaùp giaùo hoùa cuûa Ñöùc Phaät Tyø Baø Thi cuõng gioáng nhö Ta vaäy”. Vì vaäy oâng chaát vaán khoâng ñuùng. Ñaây laø nguyeän thöù hai. Laïi nöõa: Chö Phaät töø cung trôøi Ñaâu-suaát, Luøi laïi ñi ñeán ôû theá gian, Cho ñeán luùc giaùo hoùa hoaøn taát,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 119

Vónh vieãn vaøo caûnh giôùi voâ dö. ÔÛ trong thai ñeán luùc sinh ra, Xuaát gia tìm ñeán choán ñaïo traøng, Haøng phuïc ma quaân thaønh Phaät ñaïo, Baét ñaàu chuyeån phaùp luaân vi dieäu. Toân kính ñoùn tieáp caùc Nhö Lai, Vaø ôû trong nhöõng thôøi gian khaùc, Nguyeän toâi chaéc chaén seõ ñaït ñöôïc, Doác heát taâm thaønh maø cuùng döôøng. Chö Phaät baét ñaàu töø treân coõi trôøi Ñaâu-suaát luøi laïi xuoáng döôùi theá gian, cuoái cuøng ñeán voâ dö Nieát-baøn. ÔÛ trong thôøi gian

aáy, luùc tieán vaøo trong thai thì thieát leã cuùng döôøng toân troïng, cho ñeán luùc sinh ra vaø xuaát gia tìm ñeán choán ñaïo traøng, haøng phuïc Ma vöông-thaønh töïu Phaät ñaïo- chuyeån phaùp luaân vi dieäu-toân kính ñoùn tieáp Nhö Lai. Trong thôøi gian khaùc, laø hieän baøy nhieàu thaàn thoâng, quy taäp voâ löôïng trôøi ngöôøi, cöùu ñoä taát caû chuùng sinh. Luùc baáy giôø neân duøng hoa höông-côø phöôùn-loïng taøn-kyû nhaïc ca tuïng taùn thaùn, xuaát gia thoï phaùp tu haønh ñuùng nhö giaùo thuyeát, duøng vaät phaåm cuùng döôøng baäc nhaát ñeå cuùng döôøng Chö Phaät. Ñaây laø nguyeän thöù ba. Laïi nöõa: Nguyeän giaùo hoùa taát caû chuùng sinh Khieán cho ñeàu tieán vaøo caùc ñaïo. Giaùo coù nghóa laø duøng thieän phaùp ñeå giaùo hoùa ngöôøi khaùc, hoùa coù nghóa laø laøm cho xa lìa aùc phaùp. Mình neân duøng hai phaùp naøy khieán cho voâ löôïng A-taêng-kyø chuùng sinh, truù trong ñaïo Thanh vaên vaø Bích-chi- Phaät. Ñaây laø nguyeän thöù tö. Laïi nöõa: Nguyeän cho taát caû caùc chuùng sinh, Thaønh töïu quaû vò Boà ñeà Phaät, Coù ngöôøi höôùng veà ñaïo Thanh vaên, Ñaïo Bích-chi-Phaät ñeàu thaønh töïu. Ngöôøi naøy tu taäp phaùp cuûa Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät chöa tieán vaøo phaàn vò cuûa phaùp, mình neân giaùo hoùa khieán cho höôùng veà Phaät ñaïo. Coù ngöôøi khoâng höôùng veà Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät, mình neân giaùo hoùa khieán cho höôùng veà Phaät ñaïo Voâ thöôïng. Coù ngöôøi höôùng veà Phaät ñaïo voâ thöôïng, mình neân chæ baøy roõ raøng lôïi ích hoan hyû laøm cho coâng ñöùc aáy caøng taêng theâm nhieàu hôn. Giaùo hoùa taát caû chuùng sinh nhö vaäy, ñaây laø nguyeän thöù naêm. Laïi nöõa: Nguyeän khieán cho taát caû caùc phaùp, Tin hieåu ñöôïc tieán vaøo bình ñaúng.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 2 120

Taát caû caùc phaùp laø bao goàm heát thaûy caùc phaùp. Phaùp vöôït qua vaø phaùp khoâng phaûi vöôït qua. Phaùp thaâu nhieáp giaùc yù vaø phaùp khoâng phaûi thaâu nhieáp giaùc yù. Phaùp trôï ñaïo vaø khoâng phaùp khoâng phaûi trôï ñaïo. Phaùp thuoäc veà Thaùnh ñaïo vaø phaùp khoâng phaûi thuoäc veà Thaùnh ñaïo. Phaùp neân tu vaø phaùp khoâng neân tu. Phaùp neân gaàn vaø phaùp khoâng neân gaàn. Phaùp neân sinh vaø phaùp khoâng phaûi hieän taïi. Phaùp nhaân duyeân sinh vaø phaùp khoâng phaûi nhaân duyeân sinh. Phaùp nhaân duyeân vaø phaùp khoâng phaûi nhaân duyeân. Phaùp töø töø duy sinh vaø phaùp khoâng töø töø duy sinh. Phaùp thoâ vaø phaùp teá. Phaùp thoï vaø phaùp khoâng thoï. Phaùp noäi vaø phaùp ngoaïi. Phaùp thuoäc veà noäi nhaäp vaø phaùp khoâng phaûi thuoäc veà noäi nhaäp. Phaùp thuoäc veà ngoaïi nhaäp vaø phaùp khoâng phaûi thuoäc veà ngoaïi nhaäp. Phaùp thuoäc veà naêm aám vaø phaùp khoâng phaûi thuoäc veà naêm aám. Phaùp thuoäc veà naêm thoï aám vaø phaùp khoâng thuoäc veà naêm thoï aám. Phaùp thuoäc veà boán ñeá vaø phaùp khoâng thuoäc veà boán ñeá. Phaùp trôï theá gian vaø phaùp khoâng trôï theá gian. Phaùp döïa vaøo tham vaø phaùp döïa vaøo xuaát ly. Phaùp ñieân ñaûo vaø phaùp khoâng ñieân ñaûo. Phaùp bieán hoaïi vaø phaùp khoâng bieán hoaïi. Phaùp hoái haän vaø phaùp khoâng hoái haän. Phaùp Ñaïi thöøa vaø phaùp Tieåu thöøa. Phaùp thoï xöù vaø phaùp khoâng thoï xöù. Phaùp ñaùng ñoaïn vaø phaùp khoâng ñaùng ñoaïn. Phaùp thaáy bieát vaø phaùp khoâng bieát.

Phaùp höõu laäu vaø phaùp voâ laäu. Phaùp coù heä thuoäc vaø phaùp khoâng coù heä thuoäc. Phaùp coù thanh tònh vaø phaùp khoâng coù thanh tònh. Phaùp coù hôn vaø phaùp khoâng coù cao hôn. Phaùp coù giaùc vaø phaùp khoâng coù giaùc. Phaùp coù quaùn vaø phaùp khoâng coù quaùn. Phaùp ñaùng hoan hyû vaø phaùp khoâng ñaùng hoan hyû. Phaùp töông öng vaø phaùp khoâng töông öng. Phaùp coù phaân bieät vaø phaùp khoâng coù phaân bieät. Phaùp haønh vaø phaùp khoâng coù haønh. Phaùp coù duyeân vaø phaùp khoâng coù duyeân. Phaùp coù thöù töï vaø phaùp khoâng coù thöù töï. Phaùp coù theå thaáy vaø phaùp khoâng theå thaáy. Phaùp coù töôùng vaø phaùp khoâng coù töôùng. Phaùp coù theå thöïc haønh vaø phaùp khoâng theå thöïc haønh. Phaùp höõu vi vaø phaùp voâ vi. Phaùp nguy hieåm vaø phaùp khoâng nguy hieåm. Phaùp coù goác vaø phaùp khoâng coù goác. Phaùp coù vöôït ra vaø phaùp khoâng coù vöôït ra. Phaùp chuùng sinh vaø phaùp khoâng phaûi chuùng sinh. Phaùp khoå vaø phaùp khoâng phaûi khoå. Phaùp naõo haïi vaø phaùp khoâng phaûi naõo haïi. Phaùp coù vaø phaùp khoâng phaûi laø coù. Phaùp nghòch vaø phaùp khoâng nghòch. Phaùp caûm baùo vui vaø phaùp khoâng caûm baùo vui. Phaùp caûm baùo khoå vaø phaùp khoâng caûm baùo khoå. Phaùp nhôù maø sinh vaø phaùp khoâng phaûi nhôù maø sinh. Phaùp trí tueä laøm ñaàu vaø phaùp khoâng phaûi trí tueä laøm ñaàu. Phaùp laáy tín laøm ñaàu vaø phaùp khoâng phaûi laáy tín laøm ñaàu. Phaùp laáy tö

duy laøm ñaàu vaø phaùp khoâng phaûi laáy tö duy laøm ñaàu. Phaùp laáy nguyeän laøm ñaàu vaø phaùp khoâng phaûi laáy nguyeän laøm ñaàu. Phaùp saéc vaø phaùp khoâng phaûi saéc. Phaùp giaùo vaø phaùp khoâng phaûi giaùo. Phaùp bieán hoùa vaø phaùp khoâng phaûi bieán hoùa. Phaùp nhö yù du haønh vaø phaùp khoâng phaûi nhö yù du haønh. Phaùp goác reã ham muoán vaø phaùp khoâng phaûi goác reã ham muoán. phaùp nhaân cuûa thieän vaø phaùp khoâng phaûi nhaân cuûa thieän. Phaùp nhaân cuûa thieän caên vaø phaùp khoâng phaûi nhaân cuûa thieän caên. Phaùp ñònh vaø phaùp khoâng phaûi ñònh. Phaùp thaân vaø phaùp khoâng phaûi thaân. Phaùp mieäng vaø phaùp khoâng phaûi mieäng. Phaùp yù vaø phaùp khoâng phaûi yù. Phaùp coù ñoái ñaõi xuùc chaïm sinh ra phaùp khoâng coù ñoái ñaõi xuùc chaïm sinh ra. Phaùp do yù xuùc sinh ra vaø phaùp khoâng do yù xuùc sinh ra. Phaùp aùc vaø phaùp khoâng phaûi laø aùc. Phaùp thieän vaø phaùp khoâng phaûi laø thieän. Phaùp töï mình sinh ra vaø phaùp khoâng phaûi töï mình sinh ra. Phaùp nieäm nieäm dieät ñi vaø phaùp khoâng phaûi nieäm nieäm dieät ñi. Phaùp nhieáp tuï vaø phaùp khoâng phaûi nhieáp tuï. Phaùp phaân chia roõ raøng vaø phaùp khoâng phaûi phaân chia roõ raøng. Phaùp laø nhaân vaø phaùp khoâng phaûi laø nhaân. Phaùp laø duyeân vaø phaùp khoâng phaûi laø duyeân. Phaùp nhaân duyeân vaø phaùp khoâng phaûi nhaân duyeân. Phaùp do nhaân maø sinh vaø phaùp khoâng phaûi do nhaân maø sinh. Phaùp coù nhaân vaø phaùp khoâng phaûi coù nhaân. Phaùp nhö nhau vaø phaùp khaùc nhau. Phaùp dieät vaø phaùp khoâng phaûi dieät. Phaùp thaâu nhieáp caên vaø phaùp khoâng phaûi thaâu nhieáp caên. Phaùp cuøng taâm vaø phaùp khoâng phaûi cuøng taâm. Phaùp taâm vaø phaùp khoâng phaûi taâm. Phaùp taâm sôû vaø phaùp khoâng phaûi taâm sôû. Phaùp do naêm caên cuøng tieáp xuùc vaø

phaùp khoâng phaûi do naêm caên cuøng tieáp xuùc. Phaùp cuøng ñaït ñöôïc möôøi saùu loaïi vaø phaùp khoâng phaûi cuøng ñaït ñöôïc möôøi saùu loaïi. Phaùp teá vaø phaùp thoâ. Phaùp hoài höôùng vaø phaùp khoâng phaûi hoài höôùng. Phaùp thieän vaø phaùp baát thieän. Phaùp voâ kyù. Phaùp do kieán ñeá maø ñoaïn. Phaùp do tö duy maø ñoaïn. Phaùp khoâng ñoaïn phaùp hoïc vaø phaùp voâ hoïc. Phaùp phi hoïc phi voâ hoïc... Voâ löôïng ngaøn vaïn loaïi caùc phaùp ñeàu laøm cho tieán vaøo trong phaïm vi khoâng-voâ töôùng-voâ taùc bình ñaúng khoâng coù gì sai khaùc, voán laø nhôø vaøo naêng löïc cuûa nieàm tin vaø söï hieåu bieát. Ñaây laø nguyeän thöù saùu.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.